

ZPRÁVA o činnosti Kanceláře ombudsmana Českého rozhlasu za 1. pololetí 2022

Písemná podání od 1. 1. do 30. 6. 2022:

celkem 774 podání = 1403 jednotlivých bodů

1) Úvodem

Ombudsman ČRo se ve své činnosti řídí Statutem ombudsmana:

<https://informace.rozhlas.cz/sites/default/files/documents/03885597.pdf>

Prvořadým úkolem je „prohloubení dialogu mezi posluchači a Českým rozhlasem jako médiem veřejné služby, zejména s ohledem na oprávněné zájmy posluchačů“.

V legislativních podmínkách České republiky je ombudsman ČRo mediátorem podnětů a problémů, nemá pravomoci kontrolního či správního orgánu. Svou činností přispívá k mediálnímu vzdělávání veřejnosti, jak každoročně dokládá ve své zprávě, jež je součástí materiálu o podpoře mediální gramotnosti, poskytovaného Českým rozhlasem Radě pro rozhlasové a televizní vysílání.

2) Personální a technické zázemí

Kancelář ombudsmana:

Ombudsman ČRo

Asistentka zajišťující administrativu

Asistent připravující podklady, prezentaci ombudsmana na webu ČRo a sociálních sítích ČRo (úvazek 0,5)

3) Vnitřní komunikace

Pravidelný kontakt s pracovníky Českého rozhlasu, zejména: Ředitel programu ČRo, Komunikace, obchod a vnější vztahy, Oddělení evidence rozhlasových poplatků, Zpravodajství ČRo, Technika a správa ČRo, Marketing a digitální služby, Oddělení právních služeb, stanice (šéfredaktoři, vedoucí programu, hudební dramaturgové ad.).

Spolupráce s Oddělením strategického rozvoje a Oddělením právních služeb na přípravě materiálu Strategie 2027.

Odborné konzultace k přípravě cyklu rozhlasových her vztahujících se k počátkům českého rozhlasového vysílání.

4) **Vnější komunikace**

Webové stránky: rozhlas.cz/ombudsman

Struktura:

Vaše podněty: výběr z komunikace s posluchači – odpovědi s širší platností (rubriku vyhledávají i lidé s profesním zájmem o média – novináři, učitelé apod.)

Dokumenty: Statut ombudsmana ČRo, Statut ČRo, Zákon o ČRo, Kodex ČRo, Zákon o rozhlasových a televizních poplatcích, Zákon o elektronických komunikacích, Zákon o provozování rozhlasového a televizního vysílání, Zákon o svobodném přístupu k informacím

Ombudsman píše: zprávy a komentáře upozorňující na zajímavá témata týkající se práce médií, zkrácené texty mých vystoupení na konferencích apod.

Ombudsman ve vysílání

O mně

Etická komise: odkazy na zápisy a vyjádření Etické komise ČRo, jejímž je ombudsman ČRo tajemníkem

Formulář pro sdělení posluchačského dotazu, podnětu – jednoduchá forma kontaktu

ONO

Mezinárodní organizace mediálních ombudsmanů (ONO) ve svém newsletteru opakovaně upozorňuje na aktivity kanceláře ombudsmana ČRo jako na příklady dobré praxe. Odkazy na kauzy, které ombudsman ČRo řešil, se objevují v newsletterech, které ONO rozesílá do celého světa. V březnu 2022 se Český rozhlas objevil v záhlaví webových stránek ONO v sousedství americké veřejnoprávní sítě NPR. Stalo se tak v souvislosti se stanoviskem ombudsmana ČRo ke způsobu vedení rozhovoru ve veřejnoprávním rozhlase (konkrétně s prof. Michalem Klímou, rektorem Metropolitní univerzity).

Přednášky, workshopy

Oponentura dizertační práce *Komparatívna analýza slovenských a maďarských médií* na Univerzitě Konstantina Filozofa v Nitře a on-line účast v komisi pro obhajobu 28. 1. 2022.

On-line přednáška na téma *Marketingová komunikace a žurnalistika* na Střední odborné škole v Prostějově 9. 3. 2022.

Přednáška *Problémové a krizové aspekty vztahu veřejnoprávního média a respondenta z pohledu ombudsmana ČRo* na kurzu Krize jako příležitost na Fakultě humanitních studií UK 22. 3. 2022.

Krizová komunikace

Ve spolupráci s Oddělením právních služeb eliminace působení denohestujících a obtěžujících mailů na pracovníky ČRo Sever.

Spolupráce s vedením stanic při zvládnání nestandardních situací

Příklady:

řešení sporu kolem přípravy pořadu, jehož natáčení bylo kvůli covidu několikrát odloženo
komunikace s posluchači kvůli obvinění stanice Dvojka z nadměrného zařazování normalizačních hudebních titulů

5) Agenda

Zpravodajství

Podněty týkající se války na Ukrajině – kromě jednoho případu (rozhovor s vojenským analytikem Martinem Kollerem) jsem nezaznamenal výraznější negativní reakce posluchačů na zpravodajské a publicistické pokrytí konfliktu. Zájem posluchačů se soustřeďuje na vysvětlení kontextu aktuálních událostí (např. historie Ukrajiny, ukrajinsko-ruských a ukrajinsko-polských vztahů).

V mé agendě se prozatím neobjevují reakce na ekonomické problémy (zdražování energií apod.).

Jednoznačně pozitivně byly hodnoceny projekty Zpravodajství ČRo k 80. výročí atentátu na Heydricha a vyhlazení Lidic.

Kritické ohlasy: vyváženost, objektivita, výběr hostů, výkony moderátorů. Připomínky k výročkům ve vysílání jsou motivovány politickými preferencemi konkrétních posluchačů a

nepochopením rozdílu v žánrech (záměna zprávy a publicistických žánrů – komentáře, rozhovoru, fejetonu).

Program

Dobré přijetí nových stanic Radiožurnál Sport a Pohoda – jediná stížnost na nadměrné rozšiřování spektra stanic.

Kritické připomínky k hudební dramaturgii zejména celoplošných stanic, závislé na osobním vkusu jednotlivých posluchačů.

Přetrvává polemika s názory týkajícími se covidu-19 – střet zastánců a odpůrců očkování je méně asertivní než v minulém roce.

Distribuce signálu

Ukončení vysílání na středních vlnách není předmětem kritiky, posluchači zvládli přechod na jiné formy příjmu signálu.

Nárůst zájmu o signál DAB+ a upozorňování na lokality, v nichž by bylo zapotřebí posílit signál.

Komentáře k problémům jednotlivých funkcí audioportálu mujRozhlas.cz.

Rozhlasové poplatky

Žádosti o radu ve složitých případech (předžalobní výzvy, rozhodnutí soudu o exekuci, žádosti zmírnění tvrdosti zákona).

Kultura mluveného projevu

Kritika nesprávných gramatických, stylistických, syntaktických, ortoepických jevů ve vysílání – Český rozhlas je vnímán jako garant vzorové kultury mluveného projevu. Prohřešky proti normě jsou vysvětlitelné zvláště v živém vysílání důrazem na aktuálnost, autenticitu, spontánnost projevu. Stálá spolupráce s Oddělením vzdělávání.

Týdeník Rozhlas

Komunikace se čtenáři Týdeníku Rozhlas kvůli ukončení jeho existence v červnu 2022 – jako bývalý šéfredaktor tohoto periodika a zároveň ombudsman ČRo jsem byl oslovován často emotivními reakcemi velkého množství čtenářů.

Příklady komunikace ve všech uvedených případech obsahují webové stránky ombudsmana ČRo.

6) **Mediální gramotnost**

Součástí činnosti ombudsmana Českého rozhlasu je snaha přispět ke zvyšování mediální gramotnosti české veřejnosti. K těmto aktivitám patřila vystoupení na přednáškách a workshopech určených vysokoškolským i středoškolským a v médiích (Český rozhlas, Týdeník Rozhlas).

Posluchačům Českého rozhlasu byla činnost kanceláře ombudsmana ČRo představována v pořadech Dvojky eRko.

Ve spolupráci s Katedrou společenských věd Fakulty stavební ČVUT byla připravena publikace o novinářských žánrech.

Se stejným pracovištěm jsou v současné době připravovány publikace a pracovní listy k mediální gramotnosti určené studentům středních škol. Součástí projektu bude workshop v druhé polovině roku, který má úlohu nejen edukační, ale také metodickou – přinese poznatky, jak přesněji zacílit mediální výchovu studentů středních škol.

Na doporučení výkonného ředitele ONO Alana Sunderlanda byl poskytnut rozhovor pro bakalářskou práci o činnosti ombudsmanů Nizozemska, Dánska, České republiky a Belgie studentce UK Julii Makhinchuk.

7) **Etická komise**

Ombudsman ČRo je tajemníkem Etické komise ČRo

Zasedání 29. 6. 2022

1. Řečová syntéza a její využívání v ČRo
2. Mediální kampaň Zbraně pro Ukrajinu

Podrobnější informace dostupné na webové stránce:

<https://informace.rozhlas.cz/eticka-komise>

Zpracoval:

PhDr. Milan Pokorný, Ph.D.

ombudsman ČRo

5. 8. 2022